

USKONNON, KATSOMUKSEN JA KASVATUKSEEN TUTKIMUSSEURA

TOIMINTAKERTOMUS VUODELTA 2025

Johdanto

Uskonnon, katsomuksen ja kasvatuksen tutkimusseura ry:n (UKKT) tarkoituksena on tukea ja edistää uskontojen ja katsomusten sekä kasvatuksen laaja-alaista ja monitieteistä tutkimusta. Vuosi 2025 oli seuran seitsemäs kokonainen toimintavuosi.

Uskonto, katsomus ja kasvatus. Tieteellinen aikakauskirja.

Uskonto, katsomus ja kasvatus -aikakauskirja (*Journal for the Study of Religion, Worldviews, and Education*) ilmestyi vuonna 2025 vain yhden kerran, koska tarjotuista kirjoituksista syntyi vain yksi numero. Journalille saatiin jufo-luokitus loppukevään istunnossa, minkä uskotaan vaikuttavan myönteisesti lehden houkuttelevuuteen vertaisarvioitujen artikkelien julkaisukanavana. Journal.fi alkoi tarjota alustalla julkaistaville lehdille pysyvää DOI-tunnistetta, joka mahdollistaa artikkelien paremman näkyvyyden viittaustietokannoissa. Tätä valmisteltiin syksyn aikana, mutta toteutus menee vuoden 2026 puolelle. Lehti saatiin vuoden lopussa listattua Open Policy Finderiin, jota käytetään esimerkiksi avointa julkaisemista edellyttävillä rahoituksilla toteutettavien tutkimusten julkaisusuunnitelmien tekemisessä. Lehti vaihtoi numeron julkaisemisen jälkeen myös kirjoittajaohjeissa viittausjärjestelmän Teologian tyylistä APA7:ään, joka on kasvatuksen ja sosiologian aloilla käytetympi. Lisäksi lehti avasi syksyllä kutsun kesäkuussa 2026 julkaistavaan teemanumeroon *Kansalaisuus, kansallisuus ja katsomus*.

Julkaistussa numerossa oli yksi vertaisarvioitu artikkeli ja neljä katsausta. Aikakauskirjan päätoimittajaksi vaihtui huhtikuussa Anuleena Kimanen. Toimituskunnan jäsenet olivat siitä lähtien Jouko Porkka, Minna Valtonen, Kati Tervo-Niemelä ja Pekka Launonen. Syksyllä Pekka Launonen erosi toimituskunnasta ja hänen tilalleen valittiin Pietari Hannikainen. Palkkiotoimisena toimitussihteerinä toimi Tiia Liuski. Aikakauskirja on saatavilla maksuttomasti internetin kautta seuran sivuilla ja journal.fi -alustalla. Painettuja aikakauskirjoja on myös jaettu konferensseissa ja tapahtumissa maksuttomasti, jotta tieto seurasta ja aikakauskirjasta leviäisi.

TSV:n jäsenenä seura haki avustusta aikakauskirjan ja viestinnän kehittämistä varten ja sitä myönnettiin 3650€. Avustuspäätös tuli elokuussa. Avustusta on käytetty toimitussihteerin ja viestintävastaavan palkkioihin sekä blogitoiminnan käynnistämisen resurssikartoitukseen ja julkaisusuunnitelman valmisteluun. TSV:n timantti-mallista avustusta on haettu myös vuodelle 2026.

Tapahtumat ja toiminta

UKKT on ollut aktiivisesti mukana useassa seminaarissa. UKKT oli ohjelmantuottajana Diakonian ja kasvatuksen päivillä 8.-10.1.2025 Tampere-talossa. Kati Tervo-Niemelä, Jouko Porkka, Jari Pulkkinen, Johanna Hirsto ja Mikko Wirtanen pitivät esitelmän *Nuoret ja rippikoulu: tiellä vai kujalla? Mitä sanoo tutkimus?*

Kirkkohallituksen ja Diakonia-ammattikorkeakoulun yhteistyössä käynnistyi diakonian ja kasvatuksen yhteisen barometrin valmistelu. Barometri valmistuu 2026 aikana. Ohjausryhmään seuran edustajaksi valittiin Jouko Porkka.

Seura järjesti ensimmäisen yhteisöjäsenten ja yhteistyökumppaneiden tapaamisen 26.8.2025 Tieteiden talossa. Tilaisuuden sisällön muodostivat seuran tavoitteiden ja toiminnan esittely sekä työskentely, jossa kartoitettiin osallistujien odotuksia ja sisältöä mitä ja millaista tietoa osallistujatahot tarvitsevat. Osallistujia oli 14. Tilaisuus oli onnistunut. Se selkiytti seuran roolia tiedontuotannossa ja kannustaa toteuttamaan vastaavanlaisia tilaisuuksia jatkossakin.

Kirkollisen kasvatuksen kansainvälinen konferenssi järjestettiin 29.9.-2.10.2025 Joensuussa teemalla "*Reflection, Relevance, and Resilience in a Changing World from a Protestant Perspective*". Jouko Porkka osallistui konferenssiin seuran edustajana.

Tutkimuksen päivä päätettiin siirtää toteuttavaksi 14.1.2026 ja samassa yhteydessä jaetaan myös Majakka-palkinto. Palkintolautakunta päätti palkita Majakka-palkinnolla Johanna Seppälän ja kunniamaininnalla Tuomas Salosen. Molemmat ovat Helsingin yliopiston teologisesta tiedekunnasta.

Majakka-palkinnon jakamisen kriteereitä uudistettiin kuluvan toimintakauden aikana siten, että ylemmän korkeakoulututkinnon ja alemman korkeakoulututkinnon opinnäytteille on omat palkinnot. Kunniamainintoja voidaan jakaa molemmissa sarjoissa. Tänä vuonna ehdotuksia ei tullut alemman korkeakoulututkinnon sarjaan.

Palkintolautakuntaan kuuluvat Anuleena Kimanen, pj, Jari Pulkkinen, Saija Kronqvist, Eriikka Jankko sekä Aino-Elina Kilpeläinen.

Tehtiin ohjelmaehdotus NUORI2026 -tapahtumaan 14.-15.4.2026 Finlandia-talossa. Ohjelmaehdotus "*Nuori, uskonto ja hyvinvointi: Uskonto nuorten hyvinvoinnin tukena ja uhkana epävarmuuden ja polarisaation ajassa*" hyväksyttiin tapahtuman sisällöksi. Ohjelmahakemuksia oli tehty yhteensä yli 150 kappaletta ja ohjelmatyöryhmä on valinnut niistä 51 mukaan ohjelmaan. Lisäksi seuralla on tapahtumassa oma ständi.

Käynnistettiin valmistelu osallistumisesta Teologian ja uskonnotutkimuksen päiviin 2026. Järjestyksessään neljännen Teologian ja uskonnotutkimuksen päivät järjestetään 11.-13.5.2026 Helsingissä. Päivien teemana on *Uskonto ja teologia epävarmuuksien aikoina*. Seuran tekemä työryhmäehdotus tuli hyväksytyksi ja valmistelu jatkuu työryhmän 39 sisällön parissa.

Lähdettiin mukaan tiedekasvatusyhteistyöhön, johon osallistuvat tässä vaiheessa myös katsomusaineiden opettajille koulutusta ja materiaaleja tarjoava Uskonnonopetus.fi, teologian alan tutkimusta yleistajuistava Teologia.fi sekä katsomuksia koskevaa tiedettä popularisoivaa blogia julkaiseva Katsomukset.fi. Vuoden 2025 aikana verkosto hahmotteli yhteistyön muodoksi katsomusaineiden opettajille, erityisesti lukion opettajille kaksi kertaa vuodessa suunnattavan uutiskirjeen. Yhteistyön rakenteeksi sovittiin, että kukin taho voi ehdottaa jotain nostoa tuottamastaan sisällöstä tai tapahtumista, ja sisällöistä ideoidaan yhdessä jokin pedagoginen materiaali. Uskonnonopetus.fi toteuttaa kirjeen graafisen ulkoasun ja lähettää uutiskirjeen STEP-koulutuksen käytössä olevilla välineillä. Pohdittiin verkoston nimeä. Uutiskirjeen tilaajia hankitaan Educa-messuilla 23.-24.1.2026 Uskonnonopetus.fi:n messuosastolla.

Seuran osallistuminen tutkimushankkeisiin

1 Kirkon alan opiskelijoiden identiteetti -tutkimushanke (KID)

Diak toteuttaa Kirkon alan opiskelijoiden identiteetti -tutkimushanketta. Sen rahoitettu vaihe päättyi *Motivaatio kirkon töihin* – kirjan julkaisuun 22.10.2025 Kirkon talossa. Artikkeleiden painopiste on diakoniatyöntekijöiden, nuorisotyönohjaajien ja varhaiskasvatuksen ohjaajien sekä näitä aloja opiskelevien näkemyksissä ja kokemuksissa. Arja Lusa on ollut UKKT:n edustaja tutkimushankkeen ohjausryhmässä.

2 Katsomusosaamisen tarve- ja asiantuntijuus kirkon toiminta-aloilla (KAT)

Diak toteutti vuosina 2023–2025 tutkimushankkeen, jossa tarkastellaan kirkon kasvatustyössä (varhaiskasvatuksen ohjaajat ja nuorisotyönohjaajat) ja diakoniatyössä toimivien työntekijöiden katsomusosaamisen tarvetta ja asiantuntijuutta. Tutkimushankkeessa selvitettiin myös, miten työntekijät haluaisivat kehittää katsomusosaamistaan sekä miten he arvioivat katsomusosaamiseen liittyvien osaamistarpeiden kehittyvän ja muuttuvat tulevaisuudessa. Opinnäytetyönsä hankkeeseen liittyen. UKKT:n edustajana tutkimushankkeen ohjausryhmässä toimi Anuleena Kimanen. Maaliskuussa 2025 hanke järjesti päätöswebinaarin, jossa Anuleena Kimasella oli kommenttipuheenvuoro.

3 Diakonian ja kasvatuksen barometri

Diak toteuttaa Kirkkohallituksen rahoittamana Diakonian ja kasvatuksen barometritutkimuksen vuosina 2025–2026. Ensimmäistä kertaa barometri yhdistää diakonian ja kasvatuksen työalat samaan barometriin, sillä aikaisemmin diakonialla ja kirkon kasvatustyöllä on ollut omat barometrijulkaisunsa. Barometritutkijoina on seitsemän Diakin yamk-opiskelijaa ja neljä työntekijää. Tutkimushankkeen tukena on ohjausryhmä, joka on antanut palautetta kyselylomakkeesta ja antaa kevään 2025 aikana palautetta myös barometriin tulevista artikkeleista. Ohjausryhmässä on UKKT:n edustajana Jouko Porkka.

Toiminnan kehittäminen ja viestintästrategia

Seuran toimintaan on vakiintunut ohjelman ja esitelmien tuottaminen tapahtumiin ja konferensseihin, joiden osallistujille seuran tutkimusalan tutkimukset ovat tarkoitettu.

Toimintavuoden kehittämisen painopisteenä oli viestinnän kehittäminen. Alkuvuodesta hallitus vahvisti viestintästrategian, jonka tavoitteina on 1.) katsomuksiin liittyvän tutkimuksen edistäminen, 2.) positiivisen uskonnon- ja katsomusenvapauden tukeminen sekä 3.) tutkimuslähtöisyyden tukeminen uskontojen ja katsomusten yhteiskunnallista asemaa koskevassa keskustelussa. Viestinnällä halutaan tavoittaa jäsenistön taustayhteisöt, yhteistyökumppanit, muut kasvatustalon toimijat, oppilaitokset, uskonnolliset ja katsomukselliset yhteisöt sekä media.

Some-viestintää on kehitetty niin, että Facebook-sivulla jaetaan säännöllisesti artikkeleita, jotka on aiemmin julkaistu aikakauskirjassa. Uusien some-foorumien käyttöönottoa on valmisteltu ja ajankohtaisjulkaisuja on lisätty tapahtumista.

TSV:n avustuksen turvin käynnistettiin blogin julkaisutoiminnan suunnittelu resurssiselvityksellä, julkaisualustan päättämällä ja blogin visuaalisen ilmeen valmistelulla. Blogin nimeksi hallitus päätti: *Uskonto, katsomus ja kasvatusta ajassa – UKK Ajassa*. Blogille on hankittu oma domain. Elina Hirvonen nimettiin blogin vastuuhenkilöksi. Tavoitteena on, että varsinainen julkaisutoiminta käynnistyy vuoden 2026 aikana. Blogin julkaisutoiminnasta vastaa UKKT:n toimituskunta yhdessä viestintäryhmän kanssa.

Seuralle painettiin englanninkielinen esitelehtinen tapahtumissa ja ständeillä jaettavaksi.

Hallinto

Seuran vuosikokous pidettiin 24.3.2025 Tieteiden talossa, Kirkkokatu 6 Helsinki. Kokoukseen oli mahdollista osallistua myös etäyhteyksin Teams-alustalla. Puheenjohtajana toimi Jussi Junni. Kokouksessa käsiteltiin sääntömääräiset asiat. Erovuoroisia hallituksen jäseniä olivat Vesa Nuorva, Arja Lusa ja Arniika Kuusisto sekä toinen varajäsen Tero Fleminch. Hallitukseen kaudelle 2025–2027 valittiin Vesa Nuorva, Arja Lusa ja Teemu Pauha sekä varajäseneksi Jussi Junni. Vuoden 2024 vuosikokouksessa jäi valitsematta toinen varajäsen. Saila Poulter valittiin ehdollisesti toiseksi varajäseneksi, jos hän antaa suostumuksensa siihen. Poulter ilmoitti vuosikokouksen jälkeen, että ei ole käytettävissä, joten toisen varajäsenen paikka on edelleen täyttämättä. Vuosikokous valitsi seuran puheenjohtajaksi Jouko Porkan. Jäsenmaksujen suuruudeksi päätettiin 20€ henkilöjäseneltä (opiskelijajäsenyys on maksuton) ja 350€ yhteisjäseniltä.

Hallitus järjestäytyi heti vuosikokouksen jälkeen ja valitsi varapuheenjohtajaksi Anuleena Kimasen, rahastonhoitajaksi Jussi Junnin ja sihteeriksi Arja Lusan. Hallitus piti toimintakauden aikana viisi kokousta. Yksi kokouksista oli hybridikokous ja muut Teams-alustalla pidettyjä kokouksia. Kokoukset valmistelivat puheenjohtajat ja sihteeri.

Jäsenet

Seuralla voi olla henkilöjäseniä, opiskelijajäseniä ja yhteisöjäseniä. Vuoden 2025 alussa seuralla oli 61 henkilöjäsentä ja vuoden lopussa 78 (+17). Määrällinen jäsentavoite oli 80 jäsentä, mistä jäätin hieman. Opiskelijajäseniä on 11 (+0). 40 opiskelijajäsenen tavoitteesta jäätin selvästi. Yhteisöjäseniä oli vuoden lopussa 9 (-1).

Jäsenhankinnan keskeinen muoto oli seminaareissa ja tapahtumissa esillä oleminen. Jäsenhakemuksia varten oli verkkosivuilla sähköinen lomake. Sihteeri ja rahastonhoitaja ylläpitivät jäsenrekisteriä.

Talous

Seuran toiminnan taloudellinen pohja muodostuu henkilö- ja yhteisöjäsenien jäsenmaksuista sekä erillisistä avustuksista. Vuonna 2025 henkilöjäsenmaksuja kertyi 780 € euroa (600 € vuonna 2024) ja yhteisöjäsenmaksuja 3150 euroa (2450 € vuonna 2024), yhteensä 3930 €. Seura haki ja sai TSV:n avustusta 3650 euroa aikakauskirjan ja viestinnän kehittämiseen. Vuoden 2025 tilinpäätöksessä tilikauden ylijäämää on 849,41 euroa (vuonna 2024 tilinpäätös oli 374,03 € alijäämäinen).

Yhteenveto

Vuonna 2025 UKKT:n toimintaa on ollut vilkasta. UKKT on vakiinnuttanut asemansa tieteellisenä seurana, joka on Tieteellisten seurojen valtuuskunnan (TSV) jäsen, saa merkittävän osan tuloistaan TSV:n avustuksina, julkaisee tieteellistä aikakauslehteä ja osallistuu tieteellisiin ja ammatillisiin tapahtumiin ohjelmantuottajana sekä järjestää omia tapahtumia ja jakaa opinnäytetyöpalkintoja. Vuoden 2025 merkittävin saavutus oli jufo-luokituksen saaminen seuran tieteelliselle aikakauskirjalle *Uskonto, katsomus ja kasvatus*. Vuoden 2025 kehitystyö liittyi erityisesti seuran viestintästrategian mukaisiin toimenpiteisiin, joista keskeisin oli oman blogin valmistelu. Blogi käynnistyi vuoden 2026 alussa.

Keskeistä on edelleen laajentaa seuran jäsenpohjaa niin, että mukaan saadaan ekumeenisen kirjon lisäksi myös muihin uskontoihin sitoutuneita ihmisiä ja uskonottomia, jotta seuran olemassaolon tavoite toteutuisi. Tulevina vuosina etsitään myös kansainvälisiä yhteyksiä.

Hallitus 15.1.2026

Vuosikokous